

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(2)
กิตติกรรมประกาศ.....	(3)
สารบัญ.....	(4)
สารบัญตาราง.....	(6)
สารบัญภาพ.....	(7)
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้.....	7
ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	10
ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับเขตรชนบุรี.....	24
ตอนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	30
ตอนที่ 5 แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง.....	34
ตอนที่ 6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	39
แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล.....	39
เครื่องมือและเทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	41
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาแหล่งเรียนรู้(ภูมิปัญญาท้องถิ่น)ในเขตชลบุรี.....	44
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการใช้แหล่งเรียนรู้(ภูมิปัญญา ท้องถิ่น)ที่เอื้อต่อการศึกษาของสถานศึกษาในเขตชลบุรี.....	55
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการใช้แหล่งเรียนรู้(ภูมิปัญญาท้องถิ่น) ที่เอื้อต่อการศึกษาของสถานศึกษาในเขตชลบุรี.....	59
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	62
สรุปผลการวิจัย.....	62
อภิปรายผล.....	67
ข้อเสนอแนะ.....	73
เอกสารอ้างอิง.....	75
ภาคผนวก.....	79
ภาคผนวก ก - รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูล.....	81
-รายชื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการ.....	81
ภาคผนวก ข ข้อมูลรายละเอียดผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่นจำนวน 44 คน.....	82

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่นในเขตรนนบุรี.....	45
4.2	รายชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนเขตรนนบุรี.....	46
4.3	จำนวนผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่นจำแนกตามสาขา/แขนง	49
4.4	ข้อมูลกระบวนการเรียนรู้และการส่งเสริมประสพการณ์ของผู้ทรงภูมิปัญญา ท้องถิ่น.....	57

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
1 คุณจรรยา เศษอายุมนตรี	83
2 วัสดุอุปกรณ์การผลิตกล้วยเชื่อม	84
3 ผลิตภัณฑ์กล้วยเชื่อม	89
4 คุณวนิดา นฤนาทเกียรติกร	85
5 วัสดุอุปกรณ์ในการผลิตน้ำใบบับก	86
6 ผลิตภัณฑ์น้ำใบบับก	86
7 คุณสมศักดิ์ ตรีवासัน	87
8 วงปีพาทย์	89
9 การละเล่นกลองยาว	90
10 คุณพัชรี ล้อมแก้ว	91
11 วัสดุอุปกรณ์อบสมุนไพร	92
12 ห้องอบสมุนไพร	93
13 คุณพัชณี อานามนารถ	93
14 วัสดุอุปกรณ์การประดิษฐ์ดอกไม้จากผ้าใยบัว	95
15 ขั้นตอนการประดิษฐ์ดอกไม้จากผ้าใยบัว	96
16 ดอกไม้จากผ้าใยบัว	96
17 ขั้นตอนการทำสเปรย์ตะไคร้หอมไต้ยุง	98
18 สเปรย์ตะไคร้หอมไต้ยุง	99
19 คุณพิทยา บุญสวัสดิ์	99
20 ขั้นตอนการผลิตงานประดิษฐ์ของเหลือใช้	101
21 งานประดิษฐ์ของเหลือใช้	101
22 คุณจันทนา สุขใจธรรม	102
23 ส่วนผสมของยาสมุนไพรผดุงเลือด	104
24 ขั้นตอนการผลิตสมุนไพรผดุงเลือด	105
25 สมุนไพรผดุงเลือด	106

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
26 คุณพิเศษ รัตนสถิตย์	106
27 วัดคูุปกรณการถักเสื่อด้วยด้ายหลอด	107
28 ขั้นตอนการการถักเสื่อด้วยด้ายหลอด	108
29 เสื่อจากด้ายหลอด	108
30 คุณโกสุม เข้มอารี	109
31 ขั้นตอนการพับเหรียญ 1	110
32 ขั้นตอนการพับเหรียญ 2	110
33 ผลิตรัณฑ์จากการพับเหรียญ	111
34 คุณสุอาภา บันดาลสุขสันต์	111
35 วัดคูุปกรณขันมเบื่องฉนวน 1	112
36 วัดคูุปกรณขันมเบื่องฉนวน 2	113
37 วัดคูุคิบในการทำขันมเบื่องฉนวน 1	113
38 วัดคูุคิบในการทำขันมเบื่องฉนวน 2	114
39 คุณฉัฐธร แดงสีผล	116
40 วัดคูุปกรณการทำปลาตะเพียน	118
41 ขั้นตอนการผลิตปลาตะเพียนฉลุลายไทยลายวิจิตร	119
42 ขั้นตอนการผลิตปลาตะเพียนฉลุลายไทยลายวิจิตร 2	120
43 ขั้นตอนการผลิตปลาตะเพียนฉลุลายไทยลายวิจิตร 3	120
44 ขั้นตอนการผลิตปลาตะเพียนฉลุลายไทยลายวิจิตร 4	120
45 ขั้นตอนการผลิตปลาตะเพียนฉลุลายไทยลายวิจิตร 5	122
46 ขั้นตอนการผลิตปลาตะเพียนฉลุลายไทยลายวิจิตร 6	122
47 ขั้นตอนและวิธีการทำตัวปลาตะเพียน 1	123
48 ขั้นตอนและวิธีการทำตัวปลาตะเพียน 2	124
49 ปลาตะเพียนฉลุลายไทยลายวิจิตร	124
50 คุณสัมพันธ์ แก้วบังเกิด	125

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า	
51	วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการนวดแผนไทย	126
52	คุณคารณี เสนะวัต	127
53	การเตรียมวัสดุอุปกรณ์กระเช้าสบู	128
54	ขั้นตอนการผลิตกระเช้าสบู 1	129
55	ขั้นตอนการผลิตกระเช้าสบู 2	130
56	กระเช้าสบู	130
57	คุณเจริญ กิจราษฎร์	131
58	วัสดุอุปกรณ์การทำหัวโขน	134
59	วัสดุที่จะต้องจัดเตรียมขึ้น โดยเฉพาะสำหรับทำเป็นลวดลายหัวโขน	135
60	การเตรียมหุ่น	136
61	หัวโขนบ้านศิลปะไทย	137
62	คุณสมศักดิ์ อึ้งเรืองเอก	138
63	ลักษณะผลิตภัณฑ์และผลงานการละเล่นสิงโต	139
64	คุณจรัสชัย พูลโกชน	140
65	อุปกรณ์แกะสลักลายทองเหลือง	141
66	ขั้นตอนการตัมชั้น	142
67	ขั้นตอนการตอกลายหรือการแกะสลักลายทองเหลือง 1	143
68	ขั้นตอนการตอกลายหรือการแกะสลักลายทองเหลือง 2	144
69	ผลงานแกะสลักลายทองเหลือง	144
70	คุณจันศรี คำมาก	145
71	คุณพวงลักษณ์ มณีประสิทธิ์	146
72	การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ขนมฝรั่งกุฎีจีน	147
73	ส่วนผสมขนมฝรั่งกุฎีจีน	147
74	ขั้นตอนการผลิต/ดำเนินการขนมฝรั่งกุฎีจีน 1	148
75	ขั้นตอนการผลิต/ดำเนินการขนมฝรั่งกุฎีจีน 2	149

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
76 ขนมฝรั่งกุฎีจีน	149
77 คุณชนธร ชงน้อย	150
78 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์หมูอมสิน	151
79 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์หมูอมสิน	152
80 หมูอมสิน	152
81 คุณยุพิน บุญประมาณ	153
82 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ขนมบดิน 1	154
83 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ขนมบดิน 2	154
84 ขั้นตอนการทำขนมบดิน	155
85 ขนมบดิน	156
86 คุณชูพันธ์ บรรจงชาติ	156
87 ผลิตภัณฑ์ของจี้ว	159
88 คุณสุวนิชฐ์ นิตพรพิสิฐ	159
89 การเตรียมส่วนผสมหมีกรอบ ร.5	161
90 ขั้นตอนการทำหมีกรอบ ร.5	161
91 ส่วนผสมน้ำปรุงหมีกรอบ ร.5	162
92 หมีกรอบ ร.5	163
93 คุณมงคล โคมปิ่น	163
94 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ขลุ่มบ้านลาว	164
95 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ขลุ่มบ้านลาว	165
96 ขลุ่มบ้านลาว	166
97 ขั้นตอนการผลิตป้องกันของเล่นโบราณ	168
98 ป้องกันของเล่นโบราณ	169
99 ขั้นตอนการผลิตบายศรี 1	171

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
100 ขั้นตอนการผลิตบายศรี 2	172
101 บายศรี	172
102 คุณนพรัตน์ พงศ์เพชรรัตน์	173
103 ลักษณะของผลิตภัณฑ์การประดิษฐ์เสื้อ กางเกงใช้ในพิธีศพ	174
104 คุณวิษณุ นิลเทศ	175
105 ลักษณะผลิตภัณฑ์การปักเครื่องแต่งกาย โขน	176
106 คุณบุญเสริม สุวรรณา	177
107 ลักษณะผลงานการแสดงลิเก	178
108 คุณชูจิตต์เอี่ยมเจริญ	178
109 ขั้นตอนการทำข้าวต้มมัดไส้กล้วยตาก	181
110 ข้าวต้มมัดไส้กล้วยตาก	181
111 คุณสลิลลา ขกขอกุล	182
112 ขั้นตอนการนวด	183
113 คุณปานจิตต์ ชื่นสถิตวัชระ	184
114 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์การทำห่อหมก	185
115 ขั้นตอนการผลิตการทำห่อหมก	186
116 ห่อหมก	186
117 คุณเสรี สุดจินดา	187
118 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์การทำวุ้น	188
119 วุ้นจุฬา	190
120 การเตรียมส่วนผสมขนมกุยช่ายตลาดพลู	192
121 ขั้นตอนการทำขนมกุยช่ายตลาดพลู	196
122 ขนมกุยช่ายตลาดพลู	196
123 คุณสุพร วิฑู	197
124 การเตรียมส่วนผสมขนมบดิน	198

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
125 ขนมอบดิน	199
126 คุณยุพิน ชุมคาน	199
127 ผ้าบาติก	203
128 ขนมฝอยทองสมถวิล	205
129 คุณวราภรณ์ ชื่นคำ	206
130 วัสดุอุปกรณ์พวงมาลัย	207
131 ขั้นตอนการร้อยมาลัย	208
132 พวงมาลัย	208
133 คุณรัชดา ชัชวาลปรีชา	208
134 วัสดุ อุปกรณ์การประดิษฐ์ดอกไม้ผ้าใยบัว	210
135 ขั้นตอนการประดิษฐ์ดอกไม้ผ้าใยบัว	211
136 ดอกไม้ผ้าใยบัว	211
137 คุณพรณี กลิ่นอุบล	212
138 ขั้นตอนการทำหมูโสร่ง	213
139 หมูโสร่ง	214
140 คุณพรณี กลิ่นอุบล	214
141 วิหคนอนรัง	216
142 คุณจำลอง ครามสำโรง	216
143 ขั้นตอนการร้อยมาลัย	217
144 ขั้นตอนการทำพวงอุบะ	218
145 พวงมาลัย	218
146 คุณพรรณีภา พุทธรัก	219
147 การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์การทำขลุ่ยบ้านลาว 1	220

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
148 การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์การทำขลุ่ยบ้านลาว 2	221
149 ขั้นตอนการผลิตขลุ่ยบ้านลาว 1	222
150 ขั้นตอนการผลิตขลุ่ยบ้านลาว 2	223
151 ขลุ่ยบ้านลาว	224

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี